

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΑ «ΚΟΡΟΪΔΑ»

Ξέρετε από πού βγήκε ή λέξη «κοροΐδο» ; Ίδου τι λένε σγιτικώς όσοι ασχολούνται με την ιστορία καί τή γλωσσολογία :

Ός γνωστόν, σε κάθε σώμα Κλεφτών πού τής 'Επανοστάσεως του 21, ύπήρχε ένας άρχηγός, ό όποιος λεγόταν Κ α π ε τ ά ν ο ς. Ό άρχηγός αυτός είχε υπό τās άμέσους διαταγās του έναν ύπασπαστή, τον γενναϊότερο από τούς συντρόφους του, γνωστόν με τή όνομα «πρωτοπαλληκαρος», κι' έναν «Γραμματέα», τον πιο έγγραμματο από τούς άνδρες του, για να του κρατάη καί να του διεξάγη την άλλη λογαρια με τούς άλλους Καπετανούς καί 'Αρματωλούς. Ό γραμματέας αυτός σπανίως λάβαινε μέρος στις συμπλοκές των Κλεφτών με τούς Τούρκους.

Είνε γνωστόν επίσης ότι από τον Καπετάνο ως τον τελευταίο σύντροφο του Σώματος, όλοι διατηρούσαν μακριά μαλλιά. 'Αγνωστο όμως είναι γιατί ό Γραμματέας άποτειλούσε εξάρσει από τή συνήθεια αυτή καί «κουρεύει» ταχτικά τά μαλλιά του. 'Η εξάρσεις άκριβώς αυτή έδινε άφορμή στους Κλέφτες να ειρωνεύονταν τον σύντροφό τους τον Γραμματικόν γού να τόν άποκαλούν «κουρευμένο γίδι».

Σιγά-σιγά, με τον καιρό, ή προσωνυμία αυτή μετετρέπη σε «Κ ο υ ρ ό γ ι δ ο ς», άργότερα σε «Κ ο υ ρ ό τ ι δ ο ς» καί τέλος με μία μικρή παραλλαγή σε «Κ ο ρ ό ι δ ο ς».

"Αν καί τά «Κοροΐδα», δηλαδή οι Γραμματεΐς, προσέφεραν σπουδαίες υπηρεσίες στα κλέφτικα σώματα, έν τούτοις οι ηρωϊκοί, αλλά καί τραχειές κλέφτες δέν έβαναν να τούς ειρωνεύονταν, τόσο για τή κοίρειμά τους, όσο καί για τή ότι χρησιμοποιούσαν εύκολότερα την ελαφρή πένα, παρά τή βαρή χαρσιφύλλι. Μεταξυ άλλων τών περιγραμμάτων τον Ξετίζεσαν κατὰ τών γραμματικων, έλεγαν καί τή λέξη: δισχυο :

«'Εχουμε καί τή κοροΐδο πού μας τάκανε όλα ροΐδο.»

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Ο ΒΙΣΜΑΡΚ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ό Βίσμαρκ, ό «σιδηρούς άρχαγκαλλιόμος» καί ιδρυτής τής Γερμανικής Αυτοκρατορίας, είχε έμπιστευτή την οικονομική διαχείριση του σπατιού του στη γυναίκα του. Κι' έλεγε συχνά στους φίλους του :

— 'Αν θέλετε να κάνετε τίς γυναΐκες σας οικονομίες, δώστε τους τή διαχείριση. 'Ενώ ζητούν λούσα κι' άκριβά κοσμήματα από τον άνδρα τους, όταν πρόκειται να ξοδέψουν αυτές, συλλογίζονται καί την πεντάρα άκόμα...

Ξεΐδι πού κανένα διασάρεστο έπεισόδιο δέν διέκοψε. 'Ήσαν κι' οι δύο συντροφεμένοι άτ' την όδόν τους.

Μά μόλις έφτασαν στον άγρόκτημα, τούς περιέμενε μία ευχάριστη έκδησις. Ό δόν Αύγουστίνος, καθώς άγκάλιαζε την έγγονή του, χώνοντας δάκρυα χαράς, την πληροφορούσε ότι είχε στείλει πού όλίγων ημερών τά λύτρα πού είχε ζητήσει ό λήσταρχος Μπαντέρας για τήν άπελευθέρωση του πατέρα της κι' ότι ό δόν Φάβιος θα έπίστρεφε πάλι σύντομα στο ήπιοστατικό. Πράγματι δε έπίστρεψε λίγες μέρες μετά την έπιστροφή τής Ροζάριο.

Δέν θα περιγράψουμε έδώ την εύτυχία του πατέρα καί τής κόρης, όταν έαναβρόθησαν ό ένας μέσα στην άγκαλιά του άλλου, έπειτ' από τόσα δραματικά γεγονότα καί τόσες άγωνίες.

Μά αδές τίς τόσο γλυκιές διαχρήσεις τίς θύλασε ό πιο σκληρός πόνος, μι' άπέρανη άπελπισία, όταν ό δόν Φάβιος έιαθε τή τόσο τραγικό τέλος του Βουαροζέ.

Για πολύ καιρό θρήνησε ό δόν Φάβιος τών θετό του πατέρα, του οποίου ή ανάμνησις δέν έσβισε ποτέ άτ' την καρδιά του. Εύτυχώς, βοιωτόταν πάντοτε πούτ' του ή κόρη του για να τόν παρηγορή, γιατί ή Ροζάριο, για να μη χωριστεί από τόν λατρευτό της πατέρα, δέν θέλησε να παντρευτή ποτέ.

Λίγους μήνες μετά τά γεγονότα πού διηγηθήκαμε, άρχισε ό πόλεμος μεταξυ 'Ηνωμένων Πολιτειών καί Μεξικού. 'Επειτ' από άλλες πόλεις ήρτες, τά μεξικανικά στρατεύματα έδωσαν μι' άποφασιστική μάχη στο Παλό—'Αλτο, έχοντας ως άρχηγό τους τόν στρατηγό 'Αριμγκο.

Στη μάχη αυτή, στην όποια έλαβε μέρος κι' ό Πέπε ύπέρ των 'Αμερικανων, οι Μεξικανοί έπαθαν πραγματική πανωλεθρία. Όταν άρχισαν να τρέπονται εις φυγήν, ό Πέπε, επί κεφαλής ενός άποσπάσματος έθελοντων, ώρμησε προς καταδίωξιν του 'Αριμγκο...

Τόν έφτασε καί, πριν έκείνος προφτάσει να κινή τίποτε, του κατάρρεσε τή όδον του κατακέφαλα καί του συνέτριψε τή κρανία.

Ό γενναϊός Πέπε είχε κρατήσει τόν όρκο πού έκανε πάνω άτ' τή πτώμα του φραγού Βουαροζέ.

Τόν είχε έκδινηθή. ΤΕΛΟΣ

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ Β. DE CROSE

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ Η ΔΟΞΑΣ ΤΗΣ ΟΜΠΡΕΛΛΑΣ

[Για να τέρπεσθε καί να διδάσκεσθε]

Τέσσερες χιλιάδες (άρθρ. 4.000) χρόνια πέρασαν ως τώρα από την ήμέρα κατ' την όποία ή σύζυγος του Λού - Πάν, τού περιφίμου Κινέζου λεπτοργού, έξεδρε καί κατασκεύασε την πρώτη ομπρέλλα !

Σώζεται άκόμα τή άριστοποίημα αυτό, άπαράλλακτο σχεδόν στη μορφή με τούς σημερινούς άπογόνους του, καί βρίζεται φιλαγμένο σαν πολύτιμο μπιμπέλο στο Αυτοκρατορικό Μουσείο τού Πεκίνου. Είνε δε γνωστή ή προαίμια αυτή των σημερινων ομπρέλλων με τή όνομα «Σάν - Κάι».

Στην άρχή μόνον οι 'Ανωταίτες ήγεμόνες είχαν τή δικαίωμα να κρατούν ομπρέλλα. 'Αργότερα οι Μογγόλοι χάναν, οι Κινέζοι καί Πέρσοι σίχα καί οι πανίσχυροι σαμουράι (ήγεμόνες) τής Μαντζουρίας, επέτρεψαν τή χρήση τής ομπρέλλας στα κράτη των μόνον στους πρεσβευτές καί στους έκάκτους άπειταμένους των άλλων 'Ασιατων ήγεμόνων ή καί των Ευρωπαίων άκόμη βασιλέων. Καί μάλιστα όταν ήθελαν να δείξουν ή εξαιρετική έκτίμησι ό αυτούς, τούς επέτρεπαν να τήν πάρουν καί μαζί τους όταν τελείωνε ή άποστολή τους ή καί ή φίλική άπλώσις έπίσκεψι τους !

Καί πραγματικώς, ήσαν πολύτιμα βασιλικά όπλα αυτές ή ομπρέλλες. Μεταξοφύαντες, χρυσοζέντητες, με λαβή από έλεφαντοκόκαλο, σπολιμένες με άτιμητα μαργαριτάρια καί πετράδια.

Κάθε Κινέζικη ομπρέλλα είχε άλλοτε καί πρόσθετα πατώματα (!), εναλλόμενης τής ζωονομικής θέσεως τού κτόχου της. 'Αλλή ομπρέλλα, άπο ης σημερινές, έδειχνε άνθρώπο τού λαού κατωτέρως τάξεως. 'Η ίδια ομπρέλλα, αλλά να την κρατάη άλλος πλάι στον κτόχο της, σήμαινε άριστοκράτη, μεγαλοφροειδάχη ή στρατηγό. 'Ομπρέλλα με τρίτο πάτωμα ήταν άποκλησιστικό προνόμιο των μεγάλων βεζυρβήδων, των μελών τής βασιλικής οικογενείας καί των ανωτάτων μεγιστάνων τής βασιλικής Αύλης.

Τέλος, ομπρέλλα με 4 πατώματα μόνον οι ίδιοι οι ήγεμόνες μεταχειριζόντουσαν καί τή άξιωμα των «ομπρέλλοκρατόρων» — τεσσάρων υνάχα — ήταν τή πιο έλίφθονα άτ' όλα, γιατί μεταχειριζόντουσαν κι' αυτοί, όταν βρισκόντουσαν «έκτός ήπηρεσίας», ομπρέλλα με τρία, παρακαλούμε, πατώματα !

'Εξάρσει άποτελούσε ή ομπρέλλα τού βασιλέως τού Σιάμ, ή όποία είχε κι' εξακολουθεί να έχη 7 πατώματα.

'Ατ' την 'Ασία ή ομπρέλλα μεταπήδησε στην άρχαία 'Ελλάδα.

Στην άρχαία Ρώμη επίσης γρήγορα οι δαυδήδες τής εποχής μεταχειρισθηκαν τήν ομπρέλλα. Στο κοσμικότερο κέντρο, μάλιστα, τής Ρώμης — στην δεινροστοιχία δηλαδή τής 'Απιανής όδου — έκτός των ένδοξων πολιτείας, γινόντουσαν κι' επιδείξεις κομψότητας ομπρέλλων. Κάθε κομψική κυρία τότε καί κάθε νέος τού σιρμού, όλοι τους των καλύτερων οικογενειών, έβαναν στην 'Απιανή όδο τόν καθεβραδυνό περιτάτο τους, συνοδευόμενοι από δύο δούλους : 'Εναν για τήν ομπρέλλα καί δεύτερον για τήν βεντάλια !

Στη Βενετία πρωτοεμφάνησε ή ομπρέλλα τή 1176 μ.Χ. Μόνον όμως ό δόγης τής Βενετικής Δημοκρατίας είχε τή δικαίωμα να τήν μεταχειρίζεται.

Κατά τή 1550 στη βασιλική Αύλη τής Γαλλίας έβαναν πολύ τής μόδας ή πρώτες μεταξίνες εθνοπαϊκές ομπρέλλες.

Ός τή 1750 περίπου ή ομπρέλλες κατασκευάζοντουσαν άνοιχτές. 'Ήσαν γι' αυτό πολύ ένοχλητικές καί για να τις μεταχειρίζεται κανείς έπρεπε να νάαι άκριτά πλούσιος, ώστε να πληρώνη ιδιαίτερον ύπηρετή για τήν μεταφορά τους.

'Ατ' τή εποχή αυτό όμως ένας άνόνημος εφευρέτης — χαμένος δυστυχώς μέσα στο χάος τού χρόνου καί τής ανθρώπινης άδιαφορίας — βρήκε τόν άπλοίστατο, μι' εύφρεστατο μηχανισμό τού κλεισίματός τους. 'Απο τότε ή ομπρέλλες όχι μόνο μικρηναν στο σχήμα, αλλά λιγότερα ή τιμή τους, έπαθαν πάλι ν' άποτελούν δαπανηρή πολυτέλεια των πλουσιών καί διαδόθηκε παρευθής ή εφευρετική τους χρήση καί στους άνθρώπους των κατωτέρων καί πτωχότερων τάξεων.

Σνεφθήτε ότι κατ' τή 1500 περίπου μ.Χ. ή άλλη ομπρέλλα ζύγιζε 3—4 κιλά (2 1)2 — 3 άκάδες δηλαδή !), κι' ότι είχε περιφέρεια τριών έως τεσσάρων μέτρων. Κατασκευάζονταν δε ως τότε στην Εδρώτη από όξεια λαδομένο ή κρωμένο πανί — για να γίνεται άδιάβροχη — ή κι' από χαρτί άκόμα, λαδομπογιατισμένο !

Ό σκελετός της ήταν από μπαμπού, άργότερα από χαλκό, καί στα τελευταία από μεγάλα, μι' έλαφρά έλασματα δοντιών φαλαίνης.

Στη Γαλλική 'Επανάστασι ή ομπρέλλες έπαΐξαν σπουδαίο ρόλο στις λαϊκές μάζες, χαρακτηριζόντας με τή χρώμα τους τίς πολιτικές πεποιθήσεις των διαφόρων κομμάτων.

'Επ' Λουδοβίκου ΙΣ' ήσαν άσπρες καί συμβόλιζαν τή μοναρχία. Στα 1789 ήσαν πράσινες, σύμβολο των πρώτων κατ' τής βασιλείας άντιδραστικών, στα 1791 ήσαν κόκκινες, συμβολίζοντας τίς επαναστατικές άντιλήψεις τού πλήθους, καί επί τού Μεγάλου Ναπολέοντος, κατ' τή 1804, ήσαν μπλέ.

